

DÉLVIDEK

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
Előfizetés egy hóra. 2.50 P.
Negyedévre . . . . . 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. OKTÓBER 15.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 138. SZÁM

Kilenc-tíz millió a Szovjet eddiggi embervesztése

Moszkva polgári lakosságát felfegyverezték – Leningrádban leirhatatlan a nyomor és elkeseredés – A déli fronton sorra összeomlanak a bolsevisták ellentámadásai – Jelképes angol partraszállás Arhangelskben – Moszkva ultimatív formában követel segítséget Angliától

Filov bolgár miniszterelnök Budapesten

Az egész világ közvéleménye a keleti arcvonalon aratott német győzelmek hatása alatt van. A német szárazföldi és légi erők napról-napra olyan súlyos csapásokat mérnek a Szovjetre, amelyek sulya alatt özszeroppan a szovjet óriás. A hadműveletek hatalmas léptekkel közelednek az óriási kiterjedésű Szovjetunió szívéhez, Moszkvához. Mint a Göteborgs Post című svéd lap értesült, a menekülteket szállító vonatok végtelen sora hagyja el a moszkvai pályaudvarokat és szállítja vidékre az asszonyokat és gyermekeket. Azokat a polgári lakosokat, akik Moszkvában maradtak felfegyverzik a szovjet hatóságok és csatasorba állítják a város védelmében. Moszkva — amelyre már hullanak a német messzehordó ágyúk lövedékei — az ostromlott város képét mutatja. Az utcákon torlaszokat és tüzér-ségi állásokat építenek. Valamennyi nagyobb épületen és az utcakereszteződéseknél golyószorókat helyeztek el. Moszkva készül az ostromra. A moszkvai rádió kétségbeesett felhívásokat intéz a lakossághoz és hangoztatja, hogy a Szovjetet szörnyű végveszély fenyegeti, ami szükségessé teszi, hogy mindenki az utolsó csepp véréig harcoljon.

A Chicago Tribune című amerikai lap az ostromlott Szentpétervár helyzetéről fest képet. A lap tudósítója beszélgetést folytatott olyan szovjet menekültekkel, akik elérték a finn határt. Ezek elmondották, hogy Leningrádban leirhatatlan a nyomor és az elkeseredés. A GPU terrorja minden képzeletet felülmúl. Már eddig is tizezerszámra gyilkolták meg az embereket, most azonban a szovjet polgárok százezrei néznek a halál szemébe. A Szentpétervártól északkeletre lévő erdősegekben negyedmillió ember nyomorog. Ezek Leningrádból menekültek el és az erdőben nyomoruságos viskókban laknak. A város valamennyi polgárát arra kényszerítik, vegyen részt a város körül húzódó lövészárkok kiépítésében. Először a várostól 25, majd 15, később 10 most pedig mindössze pár mérföldnyire építik a lövészárkokat. A lakosság élelmiszerellátása elképzelhetetlenül nyomoruságos. Kenyeret csak zugforgalomban lehet kapni és egy font kenyér ára eléri a munkások kétnapi keresetét. A lakosság rengeteget szenved a német bombázások és ágyuzások következtében is. Szentpétervár lakóival maró öngunnyal beszélnek az angol megsegítésről szóló hírekről és a plactereken arról beszélnek, hogy a legyőzhetetlennek

hit szovjet armada mindenütt kudarcot vall.

Molotov és Litvinov

Londoni utjával kapcsolatban nagyon érdekes értesüléseket közöl a japán sajtó. Japán lapok szerint a két szovjet népbiztos ultimátum formájában követel Angliától gyors segítséget és tudomására hozza Londonnak, hogy a szovjet kormány elhárítja magáról a felelősséget azokért az eseményekért, amelyek az angolok segítségének elmaradása miatt bekövetkezhetnek. Ez a burkolt formá-

ba bujtatott fenyegetés magyarán azt jelenti, hogy Molotovék megfenyegetik Londont, a Szovjet leteszi a fegyvert, ha nem kerül sor tehermentesítő angol támadásra. A követelés kétségtelenül súlyos dilemma elé állítja az angol kormányt. Egy európai partraszállás sikeréről még a legmerészebb fantáziájú angolok sem mernek álmodni. Éppen angol részről hangoztatták már annyiszor, hogy a partraszálló angol hadsereget Európában ugyanaz a veszély fenyegetné, mint a Belgiumban, Franciaországban és Görögországban harc-bavetett angol expedíciós erőket.

ÖSSZEOMLOTTAK a szovjet ellentámadások

Berlin, október 15.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a bolsevisták a déli arcvonalon nagy erők harc-bavetésével és nagy harckocsijaik támogatásával 5 ellentámadást intéztek, hogy feltartóztassák a német erők előnyomulását. Valamennyi ellenséges támadás a szovjet súlyos veszteségei mellett összeomlott. A németek sok páncélost megsemmisítettek, nagyszámu foglyot ejtettek és rengeteg hadianyagot zsákmányoltak.

Erős szovjet rohamosztatok átkelést kíséreltek meg egy német és szovjet állások között fekvő tavon. A németek a támadást idejében észrevették és meggyúsították. (MTI)

Német hadijelentés

Berlin, október 15.

A vezéri főhadiszállás szerdai hadijelentése közli: Mint különjelentés már hírül adta, Vjazma körzetében végleg megsimmisültek a körülzárt Szovjet erők, Brjanszknál pedig feltartóztathatatlannul folyik a gyűrűbe zárt ellenség felmorzsolása. Az iker csatában ejtett foglyok száma meghaladja a félmilliót és óráról-órára növekszik. A hadjárat megindulása óta ejtett foglyok száma már messze túlhaladja a három milliót.

Moszkva hadifontosságu célpontjai ellen eredményes támadást vezettek a német légi erők. A hadicélpontokban hatalmas tüzek keletkeztek.

Gibraltár kikötője előtt német tengeralattjárók elsüllyesztettek egy angol rombolót. (MTI)

MEGSEMMISÜLT a szovjethaderő zöme

Berlin, október 15.

(Bud. Tud). A német lapok nagy cikkek alatt közlik a véderő főparancsnokság külön jelentését a vjazmai csata befejezéséről. A Völkischer Beobachter azt írja, hogy a hadműveletek megindulása óta a németek több, mint 3 millió katonát ejtettek foglyul. Ha ehhez hozzászámítjuk azokat az embervesztéseket, amiket a Szovjet halottakban és sebesültekben szenvedett, úgy a Szovjet eddigi embervesztése 9—10 millióra becsülhető. Ez azt jelenti, hogy a Szovjet haderejének zöme már megsemmisült, ami még van, az gyorsan összeszedett-csapatokból áll és komoly átütő erőt nem képvisel. (MTI)

ELMENTEK

az ujoncok, berukkol-tak a legények, Bácskából a felszabadulás óta most először. Amit először cselekszünk a legnagyobb hazában, valahogy mindig olyan ünnepi hangulatot hoz. Így vagyunk többek között ezzel a bevonulással is. Csodálattal néztük a piruló legényeket, némelyiknek csak most pelyhedzik az álla, bajusza helye. Néztük őket, s azt kérdeztük: ezekből lesznek hát a magyar katonák? A magyar honvéd, aki az egész világ csodálatát kiváltotta?

Boldogság szorongat ta torkunkat. Voltak akik sirtak az állomáson. Kendőket lobogtattak a vonat után. A nőta is felcsendült, mint ilyenkor szokás már ösidők óta.

Elmentek. Elvitte őket a vonat, s most már valamennyien az egyenruhában feszítenek valamelyik kaszárnya udvarán. Ott-honukra gondolnak, kis házukra, falujukra, az ismerősökre, s elbusulnak. De ez hamar elmúlik. Az érzélgőség helyett más lesz a lelükben, más fénylik majd a szemükben, s orcájukat más festi pirosra. Ez első sorban a hazaszeretet, s a büszkeség.

Elmentek. Nemcsak magyarok, németek is, bunyevácok, szerbek. Szent István fia mind annyian, egy hazáért küzdenek majd, ha arra szükség lesz. Kiállanak Magyarországról, mintahogy kiállottak apáik, s mint ahogy most kiállanak dicső honvédeink is.

Nem lesz és ne is legyen különbség közöttük. Egyek legyenek: Katonák. Honvédek, akikre büszkén tekint fel nemcsak a magyarok, de az egész világ szemé. Legyenek ők is büszkékre és ne feledjék el soha: apáink vére áztatta ezt a földet, s ennek megvédelése mindannyiunk kötelessége. „Itt élünk vagy halunk meg...”

Az amerikai hadsereg hiányos kiképzése és felszerelése miatt alkalmatlan európai harcbevételre

Newyork, október 15. (Német Távirati Iroda). A New York Journal American c. lap hirmagyarázója a most lezajlott nagygyakorlatok kapcsán foglalkozik az amerikai hadsereggel és megállapítja, hogy az Egyesült Államok szárazföldi haderejének felszerelése és kiképzése — mint a hadgyakorlatok bebizonyították — annyira hiányos, hogy nem veheti fel a versenyt egyetlen európai hadsereggel sem. Különösen harcikocsikban, tüzér-

ségi felszerésben és térképekben vannak nagy hiányok. A térképhiányra jellemző, hogy a hadgyakorlatok alkalmával az egyik főparancsnok kénytelen volt elkoboztatni a fellelhető autós térképeket. A hadgyakorlatok azt is bebizonyították, hogy a tisztikar nem állja meg a helyét, s ezért nagyszabású leváltások történtek hadnagyoktól egészen a tábornokokig. A tartalékos és tényleges tisztek között nincs egyetértés. (MTI)

Amerikát az angolok és zsidók akarják belekényszeríteni a háboruba

Washington, október 15. Nye szenátor most mondott beszédében kijelentette, egyetért Lindbergh ezredessel abban, hogy Roosevelt politikája az angolok és zsidók befolyása alatt áll, akik háboruba akarják kényszeríteni Amerikát. A szenátor visszautasította azt az állítást, hogy ő és a vele egyvéleményen lévő szenátorok zsidóellenesek. Egy katolikus gyűlésen azért kárhoztatták

a kormány politikáját, mert széles teret enged a kommunista tevékenységnek. A Szovjettel kötött egyezmény óta nagyarányú kommunista propaganda folyik Amerikában.

A sajtókonferencián Hull az Argentínával kötött kereskedelmi egyezményről nyilatkozott, kijelentette, hogy nem érték el azt a célt, amire törekedtek, az egyezmény azonban még is haladást jelent. (MTI)

Messze túlhaladja a hárommilliót a keleti arcvonalon ejtett szovjet foglyok száma

A vezéri főhadiszállásról jelenti a Német Távirati Iroda:

A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenségnek Vjazma környékén bekerített erői most már teljesen megsemmisültek. A Brjanszk körüli katonákban is feltartóztatlanul tovább folyik az ellenség felbomlása. Az e hatalmas kettős csatában ejtett foglyok száma időközben több mint 500.000-re emelkedett és még óráról-órára növekedőben van. A keleti hadjárat megkezdése óta ejtett szovjet foglyok száma már jóval túlhaladta a három milliót. (MTI)

MOSZKVA KÜLSŐ VÉDELMI VONALÁT LOVI A NÉMET TUZÉRSÉG

Berlin, október 15. A front középső szakaszán a német tüzérség már tűz alatt tartja Moszkva legkülső vé-

delmi vonalát, amely mindenesetre még nagyon távol van a város középpontjától.

E katonai sikerekkel kapcsolatban nagy jelentősége van a Wilhelmstrasse jólétesült köréből származó nyilatkozatnak is. Arra a kérdésre ugyanis, hogy érkeztek-e újabb hírek Berlinbe Moszkva kiürítéséről, azt válaszolták, hogy állandóan futnak be ilyen jelentések, ezek azonban olyan „intézkedésekről” számolnak be, amelyek „nem fedik többé a kiürítés fogalmát”.

Azzal a külföldön elterjedt hírrel kapcsolatban, hogy állítólag angol csapatok szálltak partira Archangelszkban, berlini körökben kijelentették, hogy ennek nem tulajdonítanak katonai jelentőséget, mivel csupán jelképes gesztusról van szó. Más helyen egyenesen azt mondották, hogy német részről már csak azért sem foglathatnak állást ezekkel a hírekkel szemben, mivel Németország nem foglalkozik „képzeltbeli tervekkel”.

A moszkvai rádió közli:

A Szovjet szörnyű végveszedelemben van

Helsinki, október 15. Finn jelentések szerint a moszkvai rádió kiáltványt intézett a Szovjet népeihez. A kiáltványban a kormány felhívja a nép figyelmét azokra a veszélyekre, amelyek a Szovjetet fenyegetik. A moszkvai rádió kiáltványa többek között ezeket tartalmazza: Mindenkinél az arcvonalra kell mennie, mindenkit az ország védelmére kell állítani. A szovjetet szörnyű veszedelem fenyegeti. Mindenkinél kötelessége, hogy utolsó lehetéig harcoljon. (MTI)

A BOLSEVISTÁK KIVONULÁSUK ELŐTT FELGYUJTOTTÁK VJAZMÁT ÉS LEVEGŐBE ROPITETTÉK A KŐÉPÍTMÉNYEKET

Berlin, október 15. A Német Távirati Iroda értesülése szerint a bolsevisták Vjazmából való kivonulásuk előtt felgyújtották a várost s levegőbe röpítették a kőépítményeket. Eljárásuk során a legkisebb tekintettel sem voltak a polgári lakosságra s annak igen sok áldozata van a tervszerűtlen robbantások következtében. Vjazmában igen sok utcán csak kormos faltörmelékek s a házak alap-

jai állanak, amelyek fölül a könnyű fa- és vályogépítmények teljesen leégtek. A bolsevisták csaknem valamennyi utvonalat nagysietve aláaknáztak. Igen sok asszony és gyermek, nem tudva erről az aknaveszélyről, rálépett ezekre az aknákra és áldozatul esett a robbanásnak. A német műszaki osztagok már eltávolították az aknákat s az előkészített robbanó töltetek és pókolgépek legnagyobb részét.

ANGLIA AZ ARCHANGELSKI PARTRASZÁLLÁSSAL TÁMASZPONTOKAT AKAR SZEREZNI MIELŐTT MÉG ÖSSZEOMLANA A SZOVJET

Tokió, október 15. A japán lapok nagy érdeklődést tanúsítanak azon hírek iránt, melyek szerint az angol csapatok partraszálltak Archangelsk fehértengeri szovjet kikötőben. Hangoztatják a lapok, hogy ez a partraszállás propaganda jellegű, de gyakorlati célokat is szolgál: Anglia tudatában van annak, hogy a Szovjet összeomlása elkerülhetetlen és igyekszik fontos támaszpontok birtokába jutni, mielőtt ez még bekövetkezik.

NEMZETI MOZI

HÉTFŐ—SZERDA

„D. III. 88“

A levegő hőselnek eposza

Még eddig nem látott repülő bravurokkal az idény legaktuálisabb filmje.

Főszereplők: OTTO VERNICKE, KARL MARTELL, CHRISTIAN KAYSER, HEINZ WENZEL

Pótműsor: Legujabb magyar és UFA hirdató

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5, 7 és 9 órákor, ünneppanokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

Japán lapértésülések szerint valószínű, hogy Amerika is az angolokéhoz hasonló lépéseket tesz és Kamcsatkában biztosítja a maga számára néhány szovjet támaszpontot. (MTI)

AMERIKA NEM TUD LÉNYEGES SEGÍTSÉGET NYUJTANI A SZOVJETNEK

Washington, október 15. (Német Távirati Iroda). Roosevelt hétfői nyilatkozatát egész Amerikában úgy értelmezik, hogy az elnök megnyilatkozása csak a Szovjet ellenállóképességének fokozását szolgálta. Claper rádió hirmagyarázó szerint Amerika egyhamar nem adhat lényeges segítséget a Szovjetnek és Moszkvát a maga erejéből kell, hogy megvédje a szovjet kormányt.

A hirmagyarázó emlékeztet arra, hogy Roosevelt a francia összeomlás előtt 8 nappal ugyan olyan nyilatkozatot tett Franciaország megsegítéséről, mint most Roosevelt annakidején minden lehető segítséget megígért Franciaországnak, amely az ígéret után egy héttel összeomlott. (MTI)

A nagyvilágból

Az új iráni sahot megfosztották hadsereg-főparancsnoki és csendőrfőparancsnoki méltóságától.

Olasz lapjelentések szerint a moszkvai konferencia alkalmával 68 beszéd és 34 pohárköszöntő hangzott el. A Szovjet urai a fény és pompa zuhatagával ejtették bámulatba angol és amerikai vendégeiket s a banketten 20—30 féle bort szolgáltak fel. Ez a moszkvai konferencia egyetlen kézzelfogható eredménye.

Angol repülőgépek támadást intéztek Bordeaux francia kikötőváros ellen. A támadásnak hat halottja és hét sebesültje van.

A horvát Usztasa szervezet ifjusági küldöttsége Olaszországból hazaérkezett. A küldöttség Pavelicshez benyújtott jelentésében hangsúlyozza azt a szivélyes és őszinte fogadtatást, amelyben része volt.

Arias, Panama elmenekült államelnöke Crsitobalba utazott, hogy aláírja a kormány által kívánt azon nyilatkozatot, mely szerint önként mondott le az elnöki méltóságról.

A keleti arcvonal középső szakaszán előnyomuló német erők meglepetésszerű támadással birtokukba vettek egy szovjet repülőteret és 13 szovjet repülőgépet sértetlenül zsákmányul ejtettek. Október 2-án összesen 24 szovjet repülőgép került használható állapotban német kézre. A Fekete tenger partvidékén egy villágtörnyöt vettek birtokukba a német rohamosztagok.

Szardára virradóra Németország déli és délnyugati városaira kisebb számu bombát dobtak csekély angol légi erők. A támadó gépek közül kettőt lelőttek.

Az angol hírszolgálat jelenti, hogy a szovjet és angol csapatok kiürítik Teheránt (Perzsia fővárosa) miután „megszűnt a német veszély, ami a főváros megszállását szükségessé tette”. A szovjet csapatok 50, az angolok 200 kilométernyire vonulnak vissza a fővárostól.

A spanyol Informations visszautasítja azt az angol állítást, mintha a spanyolországi vasúti kocsi hiány azért állott volna be, mert a spanyol vasúti kocsikat a németek elvitték a Szovjetbe. A lap bebizonyítja, hogy ez már azért is képtelenség, mert a spanyol vasutak nyomtáva egészen más mint akár az európai, akár a szovjet nyomtáv és lészögezi, hogy a vasúti kocsi hiány a polgárháború következménye, amikor a vörösök elpusztították a vasúti anyag jó részét.

HIREK

00000000

Magyar hősök

1914. október 16.

E napon Dengi János a volt lugosi 21. tábori ágyuzredbeli tart. zászlós üteg távbeszélő tisztet egy ellenséges gránát a levegőbe röpítette. Dengi ettől egy napig el volt kábultva, másnap azonban már önként visszatért beosztásába. A következő napon egy gránát ismét felröpítette és földhözvágta. Dengit a megisméllendő balesetek sem térítették el attól, hogy helyén maradjon és kötelességét hiven ne teljesítse. Kiváló példája az üteg kezelőlegénységére oly buzdítólag hatott, hogy azok még sebesülten is tovább kiszolgálták lövegeiket.

Dengi zászlóst kiválóan merész és kötelességtudó magatartásáért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián ucca 8.

Ügyeletes gyógyszerész: Városi gyógyszerész, Szent György tér.

Rendörkézre került a magyarkanizsai tanyavilág réme. Baráth János maratonosi születésű 44 éves rovtomultu egyént a csendőrség őrizetbe vette. Baráth bevallotta, hogy az utóbbi időben 12 helyen követett el betörést. Nagymennyiségű zsirt, szalonnát és más élelmiszert lopkodott így össze. Megindult ellene az eljárás.

Szürelej Telescska. A telescskai dombocon megkezdődött a szüret. A terméseredmények kielégítőnek mutatkoznak. A rossz időjárás miatt a szemek nagyrésze elrothadt.

A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara adójogi előadásokat tart Zomborban. A szegedi Kereskedő és Iparkamara Kallós Elek ur személyében adójogi előadást tart a Zombori Általános Ipartestület nagytermében f. évi október hó 18-án, szombaton este 8 órakor a kereskedők, és október 19-én, vasárnap az iparosok részére. Ajánlatos volna ha az érdekeltek kereskedők és iparosok ezen tájékoztató előadásokon teljes számban részt vennének abból a célból is, hogy az október hóban beadandó vallomások kitöltéséhez kellő utbaigazítást nyerjenek.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Missziós vasárnap Gróf Zichy Gyula kalocsa-bácsi érsek pásztorlevelében missziós vasárnap megtartására ad ki utasítást. A főpásztor felhívja a papság figyelmét a Szentatyia rendeletére, amely szerint október 19-én az egész világon missziós vasárnapot tartanak. A missziós vasárnapon minden szentmisében külön megemlékezést kell venni a »Missa Votiva pro fidei propagatione«-ból. A szentbeszédekben fel kell hívni a hívek figyelmét a külföldi katolikus missziók szent és nemes ügyére, elsősorban a hitterjesztésre, a benszülött papnevelést szorgalmazó Szent Péter apostol műveire, Jézus gyermekségére s arra kell buzdítani a híveket, hogy imádsággal és ajamizsnákkal támogassák a katolikus egyház e legfontosabb ügyét. A főpásztori körlevél egyben felhívja a papságot, hogy lépjenek be az Unió Cleribe és járuljanak hozzá a benszülött kispapok neveléséhez. A felszabadult Délvidékre a missziós szolgálát népszerűsítése érdekében falragaszokat, tájékoztató nyomtatványokat küldtek, hogy a bácskai katolikus hívek is megismerkedjenek és ezért anyagi lehetőségeik szerint áldozatot hozzanak.

Fő a nyugalom

az idegek épségben tartása a mai gondokkal terhelt világban. Ennek alapfeltétele a jó gyomor, az egészséges emésztés, rendszeres vérkeringés. Orvosi tanács és ellenőrzés mellett igyon tehát Mira glaubersós gyógyvizet, mely gyógyítja a

gyomor-, epebántalmakat, megelőzi emésztési és vérkeringési zavarait, nyugodt, egészséges embert teremt Önökből. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és jobb fűszerkereskedésekben.

Kereskedelmi közigazgatási tanfolyamok a visszatért területeken. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a visszatért területeken lakó kereskedők és iparosok számára a magyar kereskedelmi igazgatásra történő áttérés megkönnyebbitése és a jogszabályokba való beleilleszkedés előmozdítása céljából az Ipari Tanfolyamok Országos vezetősége közreműködésével kereskedelmi közigazgatási tanfolyamokat rendeztet. E tanfolyamok tárgyköre ki fog terjedni a kereskedelmi közigazgatási ismeretekeken kívül a társadalombiztosítás, adóügy, tisztességtelen verseny, gyakorlati könyvelés és árügy kérdéseire is.

Lassan megindult az élet a felrobbantott Szendrő városán. A június 5-iki hatalmas robbanásakor elpusztult Szendrő még mindig romokban hever. A robbanás óta állandóan dolgoznak a munkások ezrei, de ennyi romot nem tudnak meglehetősen rövid idő alatt eltakarítani. A vasúti vonalat már elkészítették és egy órházat használnak állomásépületnek, a báni hivatalt pedig három kis parasztházban helyezték el. Szendrő felépítéséhez huszmillió dinárt gyűjtöttek össze, de ezt az összeget nem veszik igénybe, hanem az ellátatlanok téli segélyezésére fordítják. Egyébként az élet meglehetősen normalizálódott. A régi üzleteket rendbehozták és megnyitották. Az iparosok is ott folytatják tevékenységüket ahol a robbanás előtt abbahagyták.

Az ebéd és vacsora csak úgy jó, ha a hus felvágott, szalonna és mindennemű hentes-áru

NÉBL JÓZSEF

hentesmestertől való.

Tavasza elkészül az ugradiskai Száva-híd. Zágrábról jelenti a Bud. Tud.: A szerb hadsereg által felrobbantott ugradiskai Száva-híd vasalkatrészeinek kiemelési munkálatai előrehaladtak, a bródi vagongyár már szállítja az új híd alkatrészeit s a tervek szerint tavasza elkészül a híd. Az építkezési költségeket 25 millió kunára becsülik.

Gyarmatáru raktár a kolozsvári zsidó templom pincéjében. A kereskedelmi hivatal kolozsvári kirendeltsége rejtett gyarmatáru raktárt fedezett fel a Malom-utca 8. számban levő zsidótemplom pincéjében, ahol 3000 kilogram borsot, 200 kilogram szemeskávét és 100 kilogram szekfűszeget találtak. Az áru raktár bérlője a kolozsvári Transilvania cég, amelynek tulajdonosai nem tudják az áru eredetét elfogadhatóan igazolni. A hatóság a gyarmatáru t lefoglalás és az eljárást tovább folytatta.

KOSZONETNYILVÁNÍTÁS.

Mindazoknak, akik szeretett férjem, édesapánk, nagyapánk, após, testvér, sógor és rokon

Ujkéry Antal

nyug. O. T. I. számvizsgáló

temetésén résztvettek, részvétükkel, valamint virágadományokkal nagy fájdalmunkat enyhíten igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Külön köszönetet mondunk az O. T. I. tisztviselőkarának.

Zombor, 1941. október 16-án.

özv. Ujkéry Antalné
és a gyászoló család.

Megkezdtek a kampányt a bácskai cukorgyárak. A bácskai cukorgyárakban teljes erővel folyik a munka. A Ferenc és a Ferenc József csatornán nagy a forgalom. Uszályok szállítják a répát a gyárakba.

Magyar kabaréestet rendeznek Bács-keresztúron. A rusnyák lakosság a felszabadulás óta nemcsak a hivatalokban, de egymás között is sokat beszél magyarul. Az idősebb generáció jól bírja az államnyelvet, s több lelkes fiatalember kezdeményezésére elhatározták, hogy magyar nyelvű kabaréestet is rendeznek a közeljövőben.

Vizbefuult egy szivbajos bácskeresztúri legény. Hírni Janev 19 éves szivbajos keresztúri legény a csatorna partján horgászott. A fiatalember rohamot kapott és a vízbe zuhant. Mire kihúzták, már halott volt.

A szkopljei rádió igazgatósága bizottságot nevezett ki, hogy összegyűjtse a hamisítatlan eredeti macedón népdalokat rádióelőadások céljaira. Így akarják megtisztítani a bolgár és különösen a macedón népdalt az idegen, szerb befolyástól. Eddig már százötven eredeti macedón népdalt gyűjtöttek össze Szkoplje, Tetovó és Debar környékén. A szerbek ezeket a dalokat részben átdolgozták és sajátjuk gyanánt adták ki.

A 38.000/1941. B. M. számú rendelettel kötelezett, betűsoros nyilvántartó könyvek PÁLMAI DOHÁNYTÖZSDÉBEN kaphatók.

Kettős öngyilkosság a budapesti Corvin szállóban. Kedden este a Csokonay-utca 14. szám alatt lévő Corvin-szálloda egyik másodikemeleti szobájában felakasztva, holtan találtak egy férfit és egy nőt. Megállapították, hogy öngyilkosság történt. Kiderült, hogy a férfi Bogádi Zoltán 26 éves gépkocsivezető, a nő pedig özeveg Váradi Gyuláné 25 éves debreceni asszony, aki a Széchenyi-utca 19. számú házában lakott. Több lucsulevet hagytak hátra.

Amig 'On alszik

a Darmol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat. Fájdalom nélküli hajt, könnyű és teljes ürülést idéz elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert a

Megrendszabályozták az angol rádiót. Az angol kormány megvonta a jogot a BBC rádiótársaságtól, hogy saját szerkesztésű politikai híreket adjon le. Bejelentették még, hogy az angol rádió személyzetének körében drasztikus változások is lesznek. Az angol rádió a jövőben csak a szórakoztató műsort állíthatja össze önállóan.

Nyilttér*)

Kedves Bajtársak!

Szeretettel értesitem kedves bajtársaimat, hogy a Nemzeti Munkaközpont folyó hó 15-én megnyitja irodai működését, Thököly (Apatini) ut 26 szám alatti helyiségében. Irodaidő délután 6-1/2 óráig.

„Becsülettel”

Vida Imre Endre,

a Nemzeti Munkaközpont titkára,
zombori elnöki vezető.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Egy ifjusági előadás margójára

A magam részéről csak örömmel vettem tudomásul, hogy a zombori közép- és középfokú iskolák növendékei hetenkint egyszer ifjusági előadásokon élvezték az addig tiltott magyar színművészetet. Örültem neki, mert semmi sem áll távolabb tőlem, mint egy olyan fiatalság, mely meredően jámbor szemmel nézi az eget és közben elcsuszlik a lába elé kerülő első narancshéjon. No, meg van szociális érzékem is. Éljenek a magyar színészek, még hozzá jól. Az sem baj, ha emiatt önmagunkat kell megadóztatnunk.

De a »Koloszvári dáridóval« kapcsolatosan van két megjegyzésem, amit itt hangosan szeretnék elmondani. Előre kell bocsájtanom, hogy az első felvonás befejezése előtt otthagytam a színházat, tehát a mondani valóm nem érinti az állítólag helyesen alakult második és harmadik felvonást.

A színigazgatónak körülbelül 10 nappal ezelőtt megjelent és izlésesen szerkesztett kesergőjét részvétellel olvastam. Mégis csak lehetetlen az, hogy a felszabadulás után egy félévvel a magyar színészek Zomborban ráfizetésből éljenek. Minden meggyőződésemmel a színigazgatónak adtam igazat.

A »Koloszvári dáridó«-ról azonban meg kell állapítanunk, hogy nem alkalmas ifjusági előadásra. Ha ezt nem sugja meg az illetékeseknek a pedagógiai érzék, sugja meg az anyai érdek. Épen az igazgató ur kesergője alapján hinnem kell, hogy a diákokkal tömött színház Zomborban a nagy anyagi sikerek közé tartozik. Amikor az iskolák megértő előzékenységgel vezetik el növendékeiket a színházba, nem helyénvaló egy olyan darabot tűzni műsorra, amelyből csak úgy süvít ki a léhaság. Látak a növendékeink kávéházban mulatozó, egyetemi polgárokat, akik a szigorlatokon szabályszerűen bukducsolnak, de őket ez nem bántja, mert van cigány, pezsgő, párbaj, szép lány és ez bőségesen megvizsgáltja őket azokért a kellemetlenségekért, mellyekkel a tudást is kívánni merő professzor bosszantani meri a derék ifjakat. No és a szegény tanár ur! Olyan sarkos és olyan ügyetlen, amilyennek csak egy sohasem tanuló, korlátolt diák tudja elképzelni a tanárát. S olyan naiv, hogy már szinte bárgyu. Az igazság pedig az, hogy ha voltak is valaha ilyen diákok, azok már régen a múlté. Ideálok ők akkor sem voltak. Az életben és az iskolában akkor is az a diák boldogult, aki tanult. A tanár könnyen volt szórakozott, jószágával a diák sokszor visszaélt, de bárgyu nem volt soha. A mi fiainknak és leányainknak tudniuk kell, hogy ma véresen komoly dolgot ma gyar diáknak lenni. Ma tanulni kell, mert az édesapák nincsenek abban a helyzetben, hogy pezsgőre meg éjjeli zenére küldjenek pénzt. Ma a menzák filléres ebédjeinek a megváltása is verejtékes gond, mely nemcsak a papának, de sokszor még a fiának is nehéz munkát jelent. Ma a gerundiumnak nem szabad eltörnie, ma tanulni kell. A tanárok nem naivok és hiszékenyek többé. A tudás megszerzése közben rájuk ragadt sarkosságot lefaragta róluk az élet. Ma cserkészcsapatokat vezetnek, diákjóléti intézményeket igazgatnak, talán nem tudnak annyit, mint régen, de ma többet nevelnek. Mi itt a déli végeken nagy fáradtsággal csinálunk keresztúzatot, hogy a komoly idők szele elfújja innen azt az áporodott levegőt, melyet a Balkán itt felejtett. Ebben segítsenek minket a színészek is. A szubrettet így táncolni nem szeretnők többé látni, nemcsak mi tanárok, de a fiúk sem. Ha décesen táncol, akkor is kap tapsot, talán csendesebbet, de feltétlenül több tisztelettel beszéljék. Nekünk nevelőknek a legnagyobb örömünk az, hogy állandóan látjuk a felcseperedő fiatalságot. Simogatjuk a lelkét, szeretjük őket. Hisz-

szük, hogy szebbek, jobbak, tisztábbak és boldogabbak lesznek, mint mi vagyunk. Bántani nem engedjük őket!

Megbántani senkit sem akartam. A távozó színészeknek minden jót kívánok. Kívánok sok irodalmat, tiszta művészetet, si-

keresebb ifjusági előadásokat a színpadra és a fehér kenyér mellé baromfit minden nap — péntek kivételével — a fazekukba. S így azután szeretettel várjuk vissza őket jövőre Zomborba.

Marjai Dezső

A bácskai főispánok tisztelgő látogatása a kalocsai érseknél

Bács-Bodrog vármegye és Zombor, valamint Ujvidék és Szabadka főispánjai, dr. Deák Leó, dr. apatini Fernbach Péter és dr. Röck Andor szerdán Kalocsára utaztak, hogy tisztelgő látogatást tegyenek az ér-

seknél:

Deák Leó dr. Kalocsáról Zentára utazik, ahol megtekinti a magyarok között kiosztott földeket. A főispán pénteken érkezik haza utjáról.

Drákói intézkedések a zombori árdrágítók ellen

Ujabb letartóztatásokat fogantatosított az ügyészség

A zombori hatóságok, mint ismeretes, erélyes intézkedéseket léptettek életbe az árdrágítók és árurejtegetők ellen. Naponta razziázzák a piacot, ellenőrzik a kereskedőket és külön e célra kiképzett közegek figyelik az állandóan az árak alakulását. A zombori kir. ügyészség drákói szigorral jár el mindazon kereskedők, termelők és piaci árusokkal szemben, akik a hivatalos árnál magasabban igyekeznek egyes áru- vagy élelmiszercikkeket eladni. Az üzso-raförvény legszigorúbb büntető szankcióit alkalmazzák az ilyen esetekben és a gyanúsítottakat nyomban le is tartóztatják.

Csak nem rég számoltunk be lapunk hasábjain a hentes és mészáros fronton történt leleplezésekről, máris újabb árdrágító visszaélésekről kaptunk jelentést.

Ezuttal szöveget, csokoládédrágításról

és a vendéglősiparban elkövetett árdrágító visszaélésekről szereztek tudomást a hatóságok és ez ügyben több letartóztatást eszközölt az ügyészség.

A letartóztatott árdrágítók expressz-eljárás alá kerülnek és — mint illetékes helyen értesültünk — már pénteken délután az uzsorabíróóság előtt fognak felelni tettüvért.

A hatóságoknak ezen drákói intézkedéseit mindenestre nagy megnyugvással fogadja Zombor város közönsége.

HA PESTRE JÖN

ne mulassza el eladó
BRILLIÁNS ÉKSZERET
Kristóf tér 2. I. 3. alatt 12-2 között megmutatni.
Telefon: 182-647.

A hivatásos zenéléshez rendőrhatósági működési engedély szükséges

A felszabadult délvidéki területekre is kiterjedt a hatálya a 137.000/1926 B. M. sz. belügyminiszteri rendeletnek, mely szerint hivatásos zenélés csak olyan egyéneknek, akiknek erre hatósági működési engedélyük van. Hivatásos zenélésre csak olyan egyének adható ki működési engedély, aki: magyar honos, hazafias szempontból nem esik vagy esett kifogás alá, 18 életévét betöltötte, megfelelő zenei tudással rendelkezik. Az engedély az egész országot területén való zenélésre jogosít. A működési engedélyt az állandó lakóhely szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóság adja meg. Működési engedély a fenti feltételek mellett általában csak az Országos Magyar Zenés Szövetség tagjainak adható. Az engedély kiadását tagjai számára a Szövetség is kérelmezheti a hatóságnál. (A Szövetség címe: Budapest, VII. Erzsébet körút 9. Newyork palota, délvidéki helyi csoportja pedig Szeged, Kelemen utca 11.

szám). A cigányzenészeknek is működési engedéllyel kell bírniok, azonban önállóan nem feltehető a Zenei Szövetség tagság. Nem esnek a rendelet hatálya alá a zeneakadémiai végzettségű zenészek, valamint az olyan zenekarok, amelyek valamely intézmény, testület, vagy szervezet kebelében alakultak. Nem vonatkozik továbbá a rendelet az államilag kiegészített zenetanárookra, valamint a vallás- és közoktatásügyi minisztertől nyert „Működési jogosítvány” illetőleg „Tanítási engedély”-lyel rendelkező zeneoktatókra, akiknek működését ez a rendelet nem érinti.

A rendelet betartását a rendőrhatóság ellenőrizni köteles.

Az a zenész, zenekarvezető, aki a rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy az aki annak megszegésében közreműködik, vagy azt bármi módon kijátsza, — kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Ítélet a bácskai szerbek ügyében

Szegedről jelentik: A szegedi törvényszék ötöstanácsa kedden ítélezett Siasik Vojin és Pavlov Avram bácskai illetőségű szerbek bűnügyében, akik a vádirat szerint robbanószer rejtegetése és tiltott fegyvertartás miatt kerültek bíróság elé. A tárgyaláson Siasik eladta, hogy tényleg talált egy eldobott szerb katonai fegyvert és kézigránátot, ezeket azonban nem merté be-

szolgáltatni, hanem hazavitte. A kézigránátot átadta Pavlovnak, aki azt lakására vitte Ujvidékre. Utközben azonban a kézigránát kiesett zsebéből és ekkor letartóztatták. Mind a két vádlott ártatlanságát hangóztatta a bíróság azonban megállapította bűnösségüket és ezért Siasikot egyévi, Pavlovot pedig tizhónapi börtönrre ítélte jogerősen. (MTI)

Közgazdaság

A magyarság érdekeinek biztosítását szolgálják a szerdán életbelépett földbirtokpolitikai rendelkezések

Bárdossy László miniszterelnök, amikor ez év áprilisában a miniszterelnöki tárca vezetését átvette és bemutatkozó beszédében meghatározta azt az irányvonalat amelyen kormányával haladni kíván, bejelentette, hogy földbirtokpolitikai vonatkozásban elődeinek megkezdett munkáját szervesen tovább kívánja építeni annak a célnak megvalósítása érdekében, melyet a helyesnek elfogadott földbirtokpolitika a magyarság létének biztosítása érdekében maga elé tűzött.

Hogy a kormány a miniszterelnök által megjelölt uton tervszerűen halad előre mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a 99.000-1941. F. M. sz. rendeletével május hó 18-ik napján hatályba léptette az 1940. IV. törvénycikknek a házhelyszerzés előmozdítására vonatkozó rendelkezéseit, most pedig a földművelésügyi és igazságügyminiszter a 280.000-1941. F. M. sz. rendelettel ez év október hó 15-én hatályba lépteti az 1940. IV. törvénycikknek az idegen állampolgárok mező- és erdőgazdasági ingatlanszerzésére, az idegen községi mezőgazdasági ingatlanszerzésére, valamint az átengedésre kötelezés útján szerzett ingatlanokért járó kártalanítás megállapítására és kifizetésére, továbbá a zsidók és nemzsidók között ingatlan tekintetében fennálló tulajdonközösség megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseit.

AZ ÁLLAM ELŐVÁSÁRLÁSI JOGA

A rendelet szerint nem magyar állampolgár mező- és erdőgazdasági ingatlant jogügylettel csak előzetes engedéllyel szerezhethet. Öröklés útján való szerzéshez — ideértve természetesen a végrendelet alapján való szerzést is — ezután sem kell engedély. A nem magyar állampolgárokra vonatkozó rendelkezéseket jogi személyekre is megfelelően alkalmazni kell.

Az új rendelet az 1940. IV. törvénycikk vonatkozó rendelkezésének megfelelően ki mondja, hogy az idegen községi mezőgazdasági ingatlanszerzése tekintetében kis- és nagyközségeken az ingatlan fekvésére, az elidegenítő és szerző fél személyi körülményeire tekintet nélkül, — a törvényben megállapított eseteket kivéve — megilleti az államot az elővásárlási jog és az ügylet tulajdonosulását az állami elővásárlási jog gyakorlása nélkül is meg lehet tagadni. E rendelkezés hathatósan biztosítja a földbirtokpolitikai célkitűzések egységes irányítását és megvalósítását, egyben pedig megakadályozza azt, hogy valamely községi határában más községi engedély nélkül ingatlanokat szerezhessenek. A rendelet pontosan megállapítja azt is, hogy a szóbanlévő rendelkezések szempontjából kité kell állandóan más községi lakónak tekinteni.

A HÁBORUBAN SZERZETT INGATLANOK

A kártalanítási összeg megállapítására és kifizetésére vonatkozólag kimondja a rendelet, hogy az átengedésre kötelezett a telepítési alaphoz az egész becsérték, illetőleg a teljes haszonbér megfizetésével kell kártalanítani. A kártalanítási összeget buzában vagy rozsban kell megállapítani aszerint, hogy az ingatlan főterménye a összeg felét az ingatlan birtokbavétele előtt pengőben kell kifizetni, míg a másik felét törlesztéses kötvényben kell kiegyenlíteni. A 4 százalékos kötvényeket az Országos Földhitelintézet bocsátja ki. Ezekkel a kötvényekkel a birtokszerzők is törleszthetik az adósságukat. A buzának vagy

rozsnak pengőre átszámításánál a hatóságilag megállapított ár, illetőleg ha ilyen nincs, a pénzügyminiszterre egyetértve a földművelésügyi miniszter által megállapított kulcs az irányadó. Ha az átengedésre kötelezett az átengedett ingatlan ellenértékét gyár-, bánya-, iparvállalatba akarja befektetni vagy megmaradt birtokán akarja a gazdálkodást belterjesebbé tenni, kérheti hogy a kártalanítási összegnek kötvénnyel kiegyenlített részét is készpénzben kapja meg. E kérelem tárgyában a miniszterium határoz.

Igen nagyjelentőségű szabálya a ren-

Elkészült a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslat

A kormány törvényjavaslatot készít elő a mezőgazdaság fejlesztésére és az eddigigélt egységesebb irányítására.

A mezőgazdasági javaslatot a földművelésügyi minisztérium már részletesen ki is dolgozta.

A javaslat tíz esztendőre osztja be a tervezett milliárdos beruházást. Ennek az összegnek az arányait legjobban azzal az adattal szemléltethetjük, hogy a földművelési tárca egész költségvetési volumenje az elmúlt 15 év alatt 685 millió pengő volt.

A milliárdos terv fedezetül részben az állami költségvetés útján, részben pedig magántőke közreműködésével és kincstári kezesség vállalásával gondoskodnak.

A javaslat az eddiginél szorosabb ellenőrzés alá vont minden magángazdaságot. Az állami gazdálkodási terv

végrehajtása érdekében közvetlen hatósági beavatkozásnak van helye.

Az a birtokos, aki ingatlanát nem műveli, vagy nem okszerűen műveli vagy a termelés folytonosságát és rendjét veszélyezteti, közvetlen hatósági beavatkozással kell, hogy számoljon.

Ezzel szemben kedvezményekre számít hatnak azok, akik okszerű gazdálkodásuk révén a föld termékenységét növelik, vagy minőségi termelést folytatnak. Különös gondot fordít a javaslat a termés értékesítésére.

Az értékesítés célszerű lebonyolítása érdekében elrendelhető a termelők kényszerársulása.

A törvényben megszabott új adminisztratív feladatok megvalósítása érdekében kibővíti a földművelésügyi igazgatás alsó fokú közegeinek és a községi szerződéses alkalmazottjainak a hatáskörét.

A nem művelhető területek termővé tételére a kormány anyagi támogatást ad. Az országban lévő 600.000 hold szikes terület megjavítására hitelt biztosítanak.

Nagyobb eréllyel szándékoznak folytatni a tagosítást, fokozzák az Alföld fásítását, gondoskodnak a takarmánynövények ipari, gyógy- és olajnövények termelésének növeléséről.

A törvényjavaslat meghatározza a nagybirtok és kisbirtok szerepét a nemzetgazdaságban. A nagybirtok szerepe a töke intenzív termelés és nagyszámú mezőgazdasági munkás foglalkoztatása, a kisbirtoké pedig a munkaintenzív termelés. Ennek megfelelően a nagybirtokos olyan termelési ágakkal köteles foglalkozni, amelyek nagyobb tőkebefektetést igényelnek, a kisbirtokokon pedig olyan termelésnek kell folyni, amelyben az egyéni munka jobban érvényesül.

A földreform végrehajtása során a ja-

deletnek az, hogy a háborús időkben és a gazdasági válságok idején szerzett ingatlanok ellenértékét és haszonbérét — a jogtalan nyereség mérvéhez képest — a valószínűs teljes becsértékénél, illetőleg haszonbérnél alacsonyabb összegben is meg lehet állapítani.

ZSIDÓK ÉS NEMZSIDÓK TULAJDONKÖZÖSSÉGE

Fontos rendelkezést tartalmaz a rendelet a zsidók és nemzsidók közt ingatlan tekintetében fennálló tulajdonközösségek megszüntetésére is. A rendelkezés ez a szabálya biztosítja egyfelől, hogy az ilyen tulajdonközösségek megosztása a birtokpolitikai célkitűzéseknek megfelelően történjék, másfelől pedig biztosítja azt is, hogy az ilyen tulajdonközösségek a jövőben ne akadályozzák a zsidók tulajdonában lévő eszmei hányadoknak birtokpolitikai célokra leendő felhasználását.

Az elmondottak világosan bizonyítják, hogy a szóbanlévő rendelet ismét jelentős lépéssel viszi előre a kormány földbirtokpolitikai célkitűzéseinek megvalósítását.

vaslat elő akarja mozdítani a földbirtok és termelő szövetkezetek alakulását, egyben ezeket szigorúbb ellenőrzés alá helyezi.

A javaslat az őszi ülészakban kerül a képviselőház elé.

A bácskai komló ára

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztossága ma megjelent rendeletével főleg a visszatért Délvidéken termelt idei termésű komló árát szabályozta.

Eszerint a belföldi komló zsákba tömött vagy préselt és vasuti kocsiha rakott komló felvásárlási ára 100 kg-ként bármely feladóállomáson a következő: I. minőség 700 pengő, II. minőség 600 pengő, III. minőség 500 pengő.

A megállapított árak a legmagasabb és egyúttal a legalacsonyabbak. A közvetítő kereskedők a vagontételes, vagy hajóba rakott tételeknél a termelőkkel szemben az áruval kapcsolatos felmerült költségeket le vonhatják. A közvetítő kereskedők a hivatalosan megállapított árakhoz legfeljebb egyizben az átvételi ár 10 százalékát számíthatják hozzá.

Rendezték a visszatért Délvidék biztosítási ügyét

A hivatalos lap június 7-i számában jelent meg a 4190-1941. M. E. számú rendelet, amely a visszatért délvidéki területeken működött magánbiztosító vállalatok állami felügyeletére vonatkozó jogszabályokat tartalmazta. A visszatért területen lakó biztosítottak jogviszonyainak rendezése az óta gyors ütemben haladt és befejezéséhez közeledik.

Az érdekelt biztosító felek jogainak és kötelezettségeinek folytonossága az impériumváltással nem szakadt meg.

A kár- és balesetbiztosítási üzletállományoknak a magyarországi biztosító vállalatokra való átruházása befejezés előtt áll.

Az életbiztosítási szerződés alapján esedékes biztosítási összegek kifizetését a pénzügyminiszter átmenetileg úgy rendezte, hogy az április hó 15-re számított díjtartalék körülbelül 40 százalékának felkamatozott értéke egyelőre visszatartassék. Az igényjogosultak ilymódon tehát egyelőre előleget kapnak kéhez, mégpedig legalább követelésük 60 százaléka erejéig.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

Az új kormányrendeletek alapján országszerte megindult a kukorica értékesítése

Az elmúlt hét folyamán a gabonafélék forgalma — a sörépa kivételével — az eddigi keretek között bonyolódott le. A sörépa értékesítés ugyanis október elsejével ugyiszólván megszűnt, miután a különböző minőségeknél megállapított magasabb átvételi árak érvényüket veszítették. A legutóbb megjelent kormányrendeletek alapján — amelyek a kukorica forgalmát, felhasználását és az árakat szabályozták — megindult a kukorica értékesítése. A csöves- és szemestengeri felvásárlása, éppen úgy, mint az egyéb gabonafélésekéknél, csak a Hombár fő- és albizományosai, valamint vásárlási engedéllyel rendelkező személyek által történhet. A kínálat első sorban a Kis-Alföldről és a visszafoglalt Délvidék területéről indult meg.

Az amerikai gabonatózsdéken az irányzat — annak ellenére, hogy a hatalmas gabonakészletek alig csökkentek — továbbra is jó tartott.

Ami a magpiaci helyzetét illeti: Heremagvak közül a legélénkebb forgalom löheremagból volt. A termés úgy mennyiségileg, mint minőségileg jól sikerült. Élénk kereslet mutatkozik még fehérheremag iránt is. Kínálat főleg a Dunántulról van.

Mustármagkészletek értékesítése befejezéshez közeledik. Megindult a kínálat cikorkmagból is. Az első tételket Békés, Csongrád és Csanád vármegyéből ajánlották fel.

Nagy forgalom bonyolódik le csillagfűrtmagból.

Hüvelyesekből a forgalom csendes, a kínálat vontatott.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTES ?

(25)

És az ismeretlen készült elzárni a villamos sramot, de ekkor, mintha hirtelen valami eszébe jutott volna, visszajött a fürdőkád elé és mondta:

— Majd elfelejtettem ezt az átkozott csengőt: egy meggondolatlan mozdulat és minden el van rontha s ön nagyon megbánná aztán. Jobb tehát, ha erről az oldalról is bebiztosítjuk magunkat.

Az ismeretlen gyors kézmozdulattal elmeteszte a csengő vezetéket.

— Ime, — mondta, — ez rendben van. Az ördögbe! — folytatta aztán, megpillantva két másik vezetéket, amelyek a fal hosszában futottak végig. — Kettős elővigyázat nem árt... hát, na ez is valami rejtett villamos csöngettű vezetékel!

Az ismeretlen ugra fölemelte borotváját és el akarta metszeni a két erős vezetéket. De, amely pillanatban a borotva éle surolta a vezetékek elszigetelőjét, hatalmas szikra pattant elő és az ismeretlen a borotvát elejtve, nagy ugrást tett hátrafelé.

— Az ördögbe! — dörögte, — ime, egy kis beleset, ami kárörömmel töltheti el önt hercegnőt! Iszonyatosan megégettem a kezemet; hiszen ezek a villamos világítás vezetékei!

És minthogy Sonia Danidoff még mindig aggodalmas szemekkel nézett rá, a különös látogató folytatta:

— Sebaj, még mindig marad egy ép kezem, amellyel megadhatom önnek a jótékony sötétséget. No, de most már megnyomhatja a villamos csöngettűt is, nem működik többé s így nyugodt lehetek afelől, hogy még néhány kellemes percet tölthetek elragadó társaságában.

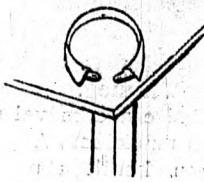
Ezt mondva, az ismeretlen lecsavarta a villamos lámpát. Vak sötétség váltotta fel az előbbi fényt. Sonia hercegnő néhány pillanatnyi habozás után félig fölemelkedett fürdőkádjában, rémülettel kimeredt szemekkel, összeszorított ököllel. Női szeméremzetének egész valója föllázadt, a vér forrott ereiben, készen állott arra, hogy becsületét élete árán is megvédelmezze; a kétségbeesés vasakarát és elszántágot kölcsönözött neki. De mindenekelőtt el kellett, hogy hagyja a teljesen kihűlt fürdőt.

A titokzatos homályban, amint az ismeretlen nemcsak a fürdősobában, hanem az ezzel szomszédos teremben is előadézt, teljes csönd uralkodott.

Sonia Danidoff egyenesen állva fürdőkádjában, nagy kört irt le kezével, mintegy eltávo-

A Délvidék német nyelvtanfolyama

írja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

gehen?

Wenn jemand ginge, ich würde sehr dankbar sein und folgen. Im Winter ist das nicht unangenehm, aber im Sommer.

steif

merev, kemény

leiden, litt, gelitten (darunter)

szenved, megsínyli

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

Pályaválasztási tanácsadót és képességvizsgáló intézetet létesít a főváros

Szendy Károly Budapest Székesfőváros polgármestere a közoktatásügyi osztály vezetőjének dr. Horony-Pálffy Aurél tanácsnoknak előterjesztésére elhatározta, hogy a fővárosi szülők és a pályaválasztás előtt álló ifjúság állandó tájékoztatása és irányítása céljából pályaválasztási tanácsadó és képességvizsgáló intézetet létesít a fővárosban.

A polgármester ezért úgy intézkedett, hogy a Pedagógiai Szeminárium mellett működő Mária Terézia-téri gyakorlati lélektani és pszichotechnikai laboratóriumot

megfelelően át kell alakítani és az új intézmény szolgálatába állítani.

A székesfővárosi pályaválasztási tanácsadó és képességvizsgáló intézet megszervezésével, illetőleg vezetésével dr. Áfra-Nagy János iparostanonciskolai igazgatót, az ismert szociálpolitikust bízta meg a polgármester, akinek eddigi kiváló pedagógiai működése, tudományos felkészültsége és gyakorlati tapasztalatai biztosítani fogják a főváros nagyfotosságu új társadalompolitikai intézménynek eredményes működését.

Az intézet az átszervezési munkálatok befejezése után nyomban megkezdí a fővárosi ifjúság pályaválasztásának irányítását a szülők és gyermekek megfelelő tájékoztatását és a helyes pályaválasztáshoz szükséges képességvizsgálatok lebonyolítását.

dolaitában, így szólt:

— Hercegnő, önnek itt egy olyan butoradabja van, amit nem igen látni a női lakosztályokban!

És amint erre a fiatal asszony egy lépést tett az íróasztal felé, az ismeretlen odaugrott és felkapta a revolvért.

Sonia Danidoff iszonyodva hátrált, de az ember megnyugtatta:

— Ne féljen, hercegnő; a világért sem akarom életét veszélybe dönteni; rögtön szerencsem lesz visszaszolgáltatni ezt a csinos kis íószágot, de előbb ártalmatlanná fogom tenni...

Pillanat alatt szakértő kézzel szegedette ki a töltényeket és félig előkelő, félig gyors mozdulattal átnyújtotta az eként ártalmatlan revolvért a hercegnőnek, mondván:

— Ne nevéssen hercegnő tulságos előlgyázatom felett, hisz egy főfegyverrel oly hamar megeshetik a szerencsétlenség!

A hercegnő hiába igyekezett az íróasztalhoz közeledni, — megakart győződni arról, vajon a bankjegyek ott vannak-e még, — az ismeretlen folyton elállta útját, egyre mosolyogva és szeretetreméltó dolgokat mondva, anélkül azonban, hogy szem elől tévesztette volna a fiatal asszony egyetlen mozdulatát.

Egyszerre előhúzza óráját és mondta:

— Reggeli két óra! Már! Hercegnő, ön bizonyára nehezettel, hogy oly hosszan vettem igénybe drága idejét!

Sonia hercegnő egy szót sem mert többé szólani, sem egy mozdulatot tenni; aggodalommal várta, hogy mire határozza el magát a különös ismeretlen. Emez lassan mondta:

— Távoznom kell!

És anélkül, hogy észrevenni látszott volna a hercegnő mekkorábbult sóhaját, színpadias hangon folytatta:

— Nem távozik sem az ablakon át, mint egy hősszerelmes, sem a kéményen keresztül, mint egy betörő, sem a fal egyik titkos átjáróján, mint az ókori legendák haramiái, de mint gáláns ember, aki hódolatát jött kifejezni a világbájosabb asszonynak: egyszerűen elmegek az ajtón át!

Az ismeretlen mozdulatot tett hogy távozzék, aztán mintha meggondolta volna magát, visszajött:

— Mint szándékozik most tenni, hercegnő? — kérdezte. — Kérdésem talán indiszkrét, de kell, hogy tudjam, mi a szándéka! Lehet, hogy fel van bőszielve ellenem, vagy talán valami kellemetlen meglepetés ellenszenvet fog önnél fölérszteni irántam. Anélkül, hogy meggondolná a keletkező botrányt, csupán haragjára hallgatva, távozásom után képes volna fellármázni a szállodát. Csodálattal szemlélem az ágya fejénél berendezett komplikált telefon és csengőttyű egyveleget. Igazán fájna, ha ezt a csinos garnitúrát lerombolnom kellene, miután nem szeretek kárt okozni...

Mintha az ember ismét olvasott volna con-

A szovjet tengeri flotta háborús szerepe

A világ többi országával ellentétben Szovjetország állandóan tartózkodott attól, hogy tengeri fegyverkezésről adatokat közöljön a nyilvánossággal. Így sohasem lehetett pontosan megállapítani, hogy milyen arányban is vesz részt Szovjetország a többi nagyhatalommal szemben a tengeri fegyverkezésben. Most azonban lassan lehull a fátyol ezen féltve őrzött titokról, mert egyre több adatot tudunk meg arról, hogy milyen mértékű és milyen irányú a szovjet birodalom fegyverkezése.

Az 1931—1932 években kezdődött a tulajdonképeni nagyméretű fegyverkezés, kezdetben azonban csak buvárhajók, torpedóhajók és gyorsnaszádok, tehát csak kisebb egységek épültek a hajógyárakban.

Azután fokozatosan építettek nagyobb típusokat, mint kilencszáz tonnás Dekabrist-osztályú hajóit, az ezernégyszáz tonnás Pravda-osztályú egységeit, végül az ezernyolcszáz tonnás K-buvarhajókat. Mindezeket a típusokat szériákban építették és mintegy futószalagon állították azokat a szovjet haditengerészet szolgálatába. Erről a fokozott fegyverkezésről először Tuhacsevszky marsall révén hallott a világ, aki 1935-ben bejelentette az orosz szovjet kongresszusnak, hogy a buvárhajógyártás 435 perccel növekedett. Később Orlov admirális közölt még pótlólag adatokat, de ezekből sem lehetett a végső hártározott következtetést pontosan levenni. Csakhamar még nagyobb változás állott be, amikor a Szovjet vezetés 1937 december havában a tengerészeti hadügyminisztérium felállítását határozta el. Ez a körülmény azt jelentette, hogy a fegyverkezésnek még nagyobb mérvűnek kell lennie mint eddig volt.

Ugyanezért heves elvi ellentétek is támadtak a két tengerészeti akadémia között, mert ezek a legmagasabb iskolák, amelyek a tengerésztisztek további pótlásáról gondoskodtak, különböző álláspontot vallottak.

Az egyik azt vélte, hogy a szovjet flotta csak könnyű fegyverekkel, tengeralattjárókkal, torpedónaszádokkal és légi erők igénybevételével oldhatja meg egy eljövendő háborúban feladatait. Néhány esztendővel ezelőtt ugyanis még az a nézet volt uralkodó, hogy a tengeralattjárók rendkívül technikai fejlődése és a repülőgépek egyre inkább fokozódó szerepe a tengeren, lehetetlenné teszi a Dreadnoughtok és más nagy hajóegységek sikeres alkalmazását. Nemsokára azonban a szovjet hadvezetés meg tudta, hogy az amerikaiak, angolok és más tengeri nagyhatalmak továbbra is felvették terükbe az ilyen hajók építését, sőt még nagyobbakat is szándékoznak készíteni. Ezek az értesülések arra indították a Kreml urait, hogy szakítsanak az eddigi építési politikával és ismét elfogadják a régi, klasszikus tengerészeti stratégiai elveket. Ezek után ama katonai akadémianak lett igaza, amely a régi iskola elveit ragaszkodott és a nagy hadihajók, cirkálók és hajógyuk készítését sürgette.

Győzedelmeskedett tehát ama álláspont, amely azt hangoztatta, hogy a szovjet flottának nemcsak a defenzívában kell erősnek lennie, hanem szükség esetén magához kell ragadnia esetleg a kezdeményezést is.

Ez pedig csak nagy hajóegységek révén hajtható végre, amelyek az ellenséges flottával, mint egyenrangú ellenfelek bocsátkozhatnak harcra. Nagy viták támadtak ezen kérdés körül Moszkvában. Mint mindenütt világszerte, úgy Szovjetországban is a Dreadnought-párt jutott győzelemre. Először a Kirov-típusú cirkálókat kezdték építeni, ezekből csakhamar kettő-kettő szerepelt, egy a Keleti-, mint a Fekete-tengeren, közben azonban a Gorkij Maxim nevű hajó nehéz sérüléseket kapott a Keleti-tengeren.

A legnagyobb és legnehezebb egységek építését azonban csak közvetlenül a né-

met—szovjet háború kitörése előtt egy-két esztendővel kezdték meg.

A mostani háború kitörése alkalmával négy ilyen szovjet hajóóriás volt munkában. Az egyik Dreadnought Nikolajevben került a németek kezére, a másik három még mindig ott van Pétervár kikötőjében. A szovjet tengerészet sulypontja a Keleti-tengeren van, noha az északi jégstenger, vagy a Csendes-óceán, a világ tengerekkel való kapcsolatai révén több operációs lehetőséget nyújtott volna. Van ennek a tengerészeti politikának egy másik sulyos következménye is. A Keleti-tengeren összezűfolt hajók valósággal vannak zárva, mint azt a háború eddigi fejleményei is mutatják.

Körülbelül ezer hadihajó van a szovjetnek és ezeknek majdnem fele a Keleti-tengeren működik.

A tengeri háború eddigi állása azonban azzal a tanulsággal szolgál, hogy még olyan nagy flotta sem tud hatékony és eredményes működést kifejteni, ha nincsen kapcsolata a „világtengerekkel”.

A szovjet flotta bepréselve a Keleti-tengerbe bizonyos mértékig tehát a saját stratégiájának foglya.

Passzivitásban kell maradnia, mert a földrajzi adottságok is hiányoznak, hogy szélesebb tereken tevékenykedjék. Nagy világtengeri harcok kitörése esetén tehát a szovjet flotta legjelentékenyebb része, nem avatkozhatik bele a harcra és nem nyújthat másutt segítséget.

Mit láttak a Marson amikor a múlt héten a Föld közelében járt?

Lázas munka folyik a világ valamennyi csillagvizsgálójában. Néhány nappal ezelőtt a Mars pályája során elérte azt a pontot, amikor leginkább közelíti meg a földet. A svábhegyi csillagvizsgálóban is a Marsra irányították a távcsöveket és a csillagászok most végzik az anyag feldolgozását. Beszélünk Lassovszky Károlyal, a svábhegyi csillagvizsgáló igazgatójával, aki a földközeli Marsról a következőket mondotta:

— Utoljára 1939-ben érte el a Mars azt a pozíciót, amikor legjobban megközelíti a földet. Ezek az időpontok két évenként ismétlődnek meg. Évszázadunkban 1924-ben került legközelebb a földhöz a Mars és a számítások szerint ezt a pozíciót ismét 1956-ban éri el. Ezt természetesen nem szabad úgy érteni, hogy a földközösség egy pillanatra, vagy egyetlen éjszakáig tart. A megfigyelés hosszú hetekig folyik, mert az eltérés igen kevés. Rendkívüli adatok a Marsról most nem várhatók. Legfeljebb az amerikai csillagvizsgálók végezhetek feltűnőbb megfigyeléseket. A laikusok azt gondolják, hogy a dolgok rendkívül egyszerű, csak a lencsét kell megnagyítani és máris többet tudunk. Pedig ismereteink most nem sokkal bővebbek a Marsról, mint mondjuk, száz évvel ezelőtt. Igaz, a távcsövek lencségei nagyot fejlődtek, de a levegő nyugtalansága olyan, hogy azért sokkal többet most sem látunk. A megfigyelések ezért nem is közvetlen módszerekkel, hanem közvetett úton, az égitestekről készített fényképek, ma már színes fényképek segítségével folynak. A mostani tapasztalatok hosszú idő múlva kerülnek majd nyilvánosságra. Igen bonyolult számítási műveletekre van szükség, hogy a közvetett módszerekből eredményeket lehessen megállapítani. Ha ilyenek egyáltalában vannak, akkor azok egy, másfél év múlva kerülnek majd nyilvánosságra.

Széchenyi AFORIZMÁK

A honszeretet valami megmagyarázhatatlan érzélem. Hány koldust látunk, ki forrón imádja hazáját, amely iránta mindig mostoha. S ezzel ellentétben hány dus ember fertőzteti a földet, aki bő mértékben szopja hazájának legjobb nedveit és birja kincseit és mégis honát nemcsak nem szereti, hanem róla szólva, gyalázatos gunyosolásra fakad, holott a lelkes szegénylegény a legutolsó csepp véréit is kész kiontani mostoha anyja kedvéért.

Az emberiségnek egy nemzetet megtartani, sajátosságait, mint ereklyét megőrizni s szeplőtelen mineműségében kifejteni, nemesíteni erőit, erényeit, s így egészen új, eddig nem ismert alakokban kiképezve végcéljához, az emberiség feldicsősítéséhez vezetni: kérdem, lehet-e ennél tisztább érzés?

Csak a gyenge ember szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében!

APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szóig 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérrel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetésekre vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, jelíges leveleket továbbítunk. — Kérdezőkódésekhez válasz bélyeg melléklendő.

Bezdánban az alsó-délön egy darab föld eladó. Érdeklődni: Rózsa Jánosnál, gróf Teleky Pál ucca 7. a-795-Ac

Megrendeléseket minden süteményre, tortákra, lakodalmak, keresztelők stb. részére, mindenkor elvállalok. Lakatos József cukrász, Zombor, Anna utca 3/a. Ugyanott mindennap friss keksz kapható. a-793

Bezdánban Stenger Lászlónál 2 lámpás vilanyrádió és egy Göröcke kerékpár eladó, mindkettő használatban van. Megtekinthető: mindennap. a-774-ack.

Eladó egy 15—30 HP Cormick traktor, 8-as Gazdasági gyalvos cséplővel, gyári elevátorral, 3 vasu Olivér traktor-eke és egy 20 kalapácsos Medicago daráló. Cím: Lakatos János, Gombos. a-778-f

Butorozott szoba kiadó 2 személy részére, külön bejárattal. Cím: Fehér drogériában, Zombor. a-764

I.a. retorta faszén vasalásra azonnal kapható. I.a. osztraui darabos öntőde kocsz 8—10 napon belül történő szállításra előjegyezhető Kiss Pál és Társai fatelepén, Malom ucca 8. (volt Boskov fatelep). a-782

GÁZCSÖVET 5/4, 6/4 vesz bármilyen mennyiségben jó állapotban ármegjelöléssel Czeisel József gépműhely, Zombor, Szent László ucca 36. a-799-f

Eladó a városban szőlő cca. 650 öl, ház-helynek is alkalmas. Bővebbet: Zombor, Thököly ut 64. a-786-f

29 háztelek, mely vilánegyed alapításához rendkívül alkalmas, eladó. Érdeklődni: Benyó Á. Álnál, Kalap utca 39 szám alatt. a-654

Csátalyai uton, a város közelében, egy, vagy két katasztrális hold föld eladó. Cím a kiadóban. a-803-f

Egy tanonc felvételtik azonnal Báló sütődebe, Zombor, Széchenyi körút 13. a-807-f

Eladó 3 darab új stráfocsi, gumikerekekkel, egy 3, 1 1/2 és 1 tonnás, megfelelő szódákocsinak is. Bogvó József, Zombor, Szt. István ut 35. a-808-f

Megvennék könyha szoba, két könyha szoba és három szoba könyhas lakást. örök-lakásnak, nem nagyon messze a beltértől, egy két személy részére. Cím a kiadóban. a-806-f

Eladó egy komplett üzletitő rollóval, egy csukott pult, üveggel, egy nyitott-pult és száritott vizitű (dapnyva). Bővebbet: Réger-nél, Zombor, Flórián ucca 24. a-810-f

Taxiutó, áramvonallas Fiat 1500-as, jó gumikkal, kifogástalan állapotban eladó. Átirás garantálva. Érdeklődni: Rang sofőrnél a taxán, vagy Spreitzer-nél, Mussolini ut 4. a-809-f